

Hänvisning

Begäran om utlåtande om statsrådets förordning
om ändring av statsrådets förordning om
verkställigheten av alkohollagen,
VN/29389/2025

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33
FI-00023 STATSRÅDET

registratorskontoret.shm@gov.fi

Kontaktperson

Fredrik Rönnlund, telefon +358 (0)18 25000 (växeln)
fredrik.ronnlund@regeringen.ax

Ärende

Utlåtande om statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om verkställigheten av alkohollagen

Landskapsregeringen beslöt att lämna följande utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om utkast till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om verkställighet av alkohollagen (VN/29389/2025).

Enligt 18 § 13. punkten i självstyrelselagen är tillstånd till utskänkning av alkoholdrycker (servering av alkoholdrycker) landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt 29 § 4. punkten i självstyrelselagen utgör annan än i 18 § 13 punkten nämnd alkohollagstiftning, rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 27 § 36. punkten är skatter och avgifter, med de undantag som nämns i 18 § 5 punkten, rikets behörighet. På Åland tillämpas således rikets lagstiftning vad gäller exempelvis detaljhandel och punktskatt på alkoholdrycker. Undervisning utgör landskapets behörighet enligt 18 § 14 punkten i självstyrelselagen.

Emedan den promemoria som bilagts på finska med motiveringar till ändringarna, inte översatts till svenska, har landskapsregeringen inte kunnat bilda sig en heltäckande uppfattning och lämna alla för Åland eventuella relevanta synpunkter. Landskapsregeringen önskar vidare påpeka orimligheten i att lämna utlåtande om förslag på förordningsändringar som baserar sig på sådana ändringar i alkohollagen vilka riksdagen inte fattat beslut om. Landskapsregeringen ställer sig kritiskt till den ytterst skyndsamma tidtabellen för ikraftträdandet av lagstiftningshelheten, beaktat de skäl som landskapsregeringen framfört i utlåtandet som 5.8.2025 sändes till Social- och hälsovårdsministeriet (ÅLR 2025/4150, S225E27) om utkast på proposition om ändringar i alkohollagen. I utlåtandet framgick (utdrag):

”Emedan landskapets alkoholpolitiska lagstiftningsbehörighet är begränsad och behörighetsfördelningen mellan Åland och riket är svår att fastställa i detalj, har så kallad blankettlagstiftning bedömts som det mest rättssäkra och

sammanhängande sättet att lagstifta om servering av alkoholdrycker. Följaktligen har alkohollagen (FFS 1102/2017) antagits på Åland genom landskapslagen (2021:140) om tillämpning på Åland av alkohollagen (nedan benämnd *landskapslagen*). Enligt landskapslagens 1 § 2 mom. ska ändringar i alkohollagen tillämpas från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

De ändringar som föreslås i det aktuella utkastet på proposition innebär, enligt en preliminär bedömning, att flera hänvisningar i landskapslagen blir felriktade och således blir rättsläget på Åland till dessa delar bristfälligt.

Landskapsregeringen kan initiera en revidering av landskapslagen för att anpassa den till ändringarna, efter det att riksdagen fattat beslut om ärendet. Ett sådant lagförslag kräver icke desto mindre tid för beredning, för behandling i Ålands lagting och för att genomgå lagstiftningskontrollen (självstyrelselagens 19 §), innan publicering i Ålands författningssamling (självstyrelselagens 20 §). Den åländska lagstiftningsprocessens tidsåtgång behöver respekteras vid beslut om ikraftträdandedatum för lagändringar. Den aviserade avsikten att den nya lagstiftningen ska träda i kraft 1.1.2026 omöjliggör att nämnda lagstiftningsprocess kan ske i tid."

Genom landskapsförordningen (2013:59) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om alkohol, har av motsvarande skäl som i utdraget ovan, social- och hälsovårdsministeriets förordning om tillsynen över alkohollagen (FFS 158/2018) samt statsrådets förordning om verkställigheten av alkohollagen (FFS 151/2018), med vissa avvikelser, blivit tillämpliga även på Åland.

På basen av det underlag som landskapsregeringen tagit del av, har inget särskilt att påpeka uppmärksamrats. Landskapsregeringen hänvisar i övrigt till ovan nämnt utlåtande om ändringar i alkohollagen.

Minister

Arsim Zekaj

Specialsakkunnig

Fredrik Rönnlund